

[REDACTED]

██████████, a ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, zastúpených advokátskou kanceláriou JUDr. KLUČKOVÁ, advokátka s. r. o., Pluhová 29, Bratislava, IČO 36 864 242, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Vladimíra Gáliková Klučková, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 7/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. februára 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 7/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia tiež navrhujú, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal im finančné zadosťučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovatelia podali 10. októbra 2018 na Okresnom súde Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie finančnej sumy 38 291,19 eur s príslušenstvom z dôvodu náhrady škody, ktorá im bola spôsobená opakovaným porušením povinnosti žalovaného ako správcu bytového domu pri hospodárení s majetkom sťažovateľov. Platobný rozkaz zo 7. novembra 2018 napadol žalovaný odporom. Po zrušení platobného rozkazu a podaní návrhu sťažovateľov 23. januára 2019 na pokračovanie v konaní podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov bola vec 18. februára 2019 postúpená okresnému súdu.

3. Dňa 26. marca 2019 okresný súd vyzval žalovaného na vyjadrenie k replike sťažovateľov k podanému odporu. Duplika žalovaného, v ktorej požiadal okresný súd o nariadenie pojednávania, bola podaná okresnému súdu 26. apríla 2019 a následne doručená sťažovateľom 30. apríla 2019. Sťažovatelia 2. marca 2021 podali na okresnom súde vyjadrenie k duplike žalovaného a požiadali o nariadenie termínu pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti argumentujú, že nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočnému prietahu a porušeniu ich označených práv. Podľa sťažovateľov od postúpenia súdneho spisu a doručenia dupliky žalovaného nevykonal okresný súd žiaden procesný úkon. Ani po uplynutí takmer jedného roka od žiadosti sťažovateľov o nariadenie termínu pojednávania okresný súd nenariadil pojednávanie ani predbežné prejednanie sporu. Nečinnosťou okresného súdu, ktorý v ich veci ani po viac ako troch rokoch od začatia konania nevydal žiadne meritórne rozhodnutie, dochádza k dlhodobému a stále pretrvávajúcemu opomínaniu ich základného práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prietahov.

5. Sťažovatelia tiež argumentovali, že vo veci ide o spor, ktorý nie je skutkovo alebo právne zložitý. V napadnutom konaní nevykonávali žiadne také procesné úkony, ktoré by znemožňovali alebo sťažovali okresnému súdu vec prejednať a rozhodnúť. Zdlhavosť napadnutého konania, počas ktorého nedošlo k odstráneniu právnej neistoty, žiadajú sťažovatelia kompenzovať aj priznaním finančného zadosťučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovatelia namietajú nečinnosť okresného súdu, ktorý takmer tri roky od postúpenia veci nevydal meritórne rozhodnutie a po dobu takmer 2 rokov neurobil ani relevantný procesný úkon smerujúci k jeho vydaniu.

7. Ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietahov, resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015). K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. I. ÚS 156/2019).

8. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd zároveň uvádza, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, obzvlášť ak sa porušenie tohto práva namieta v konaní, ktoré z hľadiska svojho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. (napr. IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 385/2021, II. ÚS 193/2022).

9. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

10. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľov. Napadnuté konanie trvá od postúpenia veci okresnému súdu do podania ústavnej sťažnosti tri roky. Ústavný súd zo súdneho spisu a overovaním aktuálneho stavu ústavnou sťažnosťou napadnutého konania na okresnom súde zistil, že vo veci bolo 21. marca 2022 nariadené predbežné prejednanie sporu na 24. máj 2022. Právny zástupca sťažovateľov 10. mája 2022 podal na okresnom súde návrh na zmenu subjektu a petitu, a to z dôvodu, že nie je ustálený okruh účastníkov konania na strane žalobcu. Na základe uvedeného okresný súd zrušil termín predbežného prejednania sporu na účely potreby rozhodnutia o procesnom návrhu sťažovateľov.

11. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľmi predstreté argumenty uvádza, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa určite môže javiť ako nie celkom optimálny, najmä s poukazom na to, že predbežné prejednanie sporu bolo nariadené až s určitým pomerne väčším časovým odstupom. Uvedený postup okresného súdu však podľa názoru ústavného súdu, najmä s prihliadnutím na konkrétne okolnosti následne uvedené, nedosahuje takú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení sťažovateľmi označených práv podľa ústavy a dohovoru v ústavnoprávne relevantnej intenzite.

12. V tejto súvislosti tak ústavný súd prihliadal najmä na doterajšiu dobu trvania napadnutého konania, ktorú aj s ohľadom na judikatúru ESLP nehodnotí ako spôsobilú bez ďalšieho viesť k záveru o jej neprimeranosti. Do úvahy ústavný súd zobral aj predmet sporu (nárok na náhradu škody, pozn.), ktorý, aj keď je pre samotných sťažovateľov zaiste dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní, ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako je to napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých). Ďalšou zásadnou okolnosťou, ktorú ústavný súd pri rozhodovaní o podanej ústavnej sťažnosti zohľadnil, je existencia objektívnej skutočnosti (prítomnosť ochorenia COVID-19 a naň nadväzujúce aj zákonné obmedzenia vydané v záujme zamedzenia šírenia tohto ochorenia, pozn.). Je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že v priebehu takmer celého roku 2020, ako aj relevantnej časti roku 2021 okresný súd (tak ako aj iné všeobecné súdy) objektívne musel danej situácii prispôbiť svoju činnosť, keď sa vykonávali pojednávania len v neodkladných veciach, čo však nie

je prípad žaloby podanej sťažovateľmi. Pretože v prípade napadnutého konania nie je možné rozhodnúť bez nariadenia a uskutočnenia pojednávania, ústavný súd pri posudzovaní celkovej doby trvania napadnutého konania prihliadal aj na tieto objektívne okolnosti sťažujúce uskutočnenie pojednávania v danej veci (napr. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 42/2021, II. ÚS 135/2021, II. ÚS 179/2021, I. ÚS 385/2021). Čiastočnou výhradou ústavného súdu vo vzťahu k správaniu sťažovateľov ako strany sporu je skutočnosť, že v čase namietaného obdobia nečinnosti okresného súdu nevyužili svoje právo podať sťažnosť na prietahy predsedovi súdu, čo je mimochodom ústavným súdom považované za účinný prostriedok nápravy (napr. II. ÚS 611/2021).

13. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že pred okresným súdom konanie vo veci sťažovateľov dosiaľ (teda v čase rozhodovania ústavného súdu) prebieha po celkovú dobu troch rokov a štyroch mesiacov, ktorú vo všeobecnosti nemožno hodnotiť ako extrémne dlhú, resp. ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci označenej doby došlo nepochybne k nečinnosti okresného súdu, pričom však nemožno dospieť k záveru o absolútnej nečinnosti okresného súdu. Tento ojedinelý prietah v okolnostiach posudzovanej veci nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľmi označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

14. *V súvislosti s právnym zastúpením sťažovateľov ústavný súd ešte podotýka, že na účely konania pred ústavným súdom ich nepovažoval za kvalifikovane právne zastúpených advokátom, aj keď predložili „plnomocenstvo“. Prípisom z 24. mája 2022 ústavný súd vyzval advokátsku kanceláriu na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania spočívajúcich v tom, že splnomocniteľom na plnomocenstve z 26. januára 2022 bola spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „správca“), ktorá splnomocnila advokátsku kanceláriu na podanie tejto ústavnej sťažnosti. Plnomocenstvo bolo podpísané dvoma konateľmi správcu. Samotný správca však nie je osobou podávajúcou ústavnú sťažnosť.*

Uvedený nedostatok nebol odstránený ani na základe podania advokátskej kancelárie doručeného ústavnému súdu 3. júna 2022.

15. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

16. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti okresného súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovatelia môžu obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu